

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce **J. Š.**, bytem, zastoupeného Mgr. Jiřím Crhou, advokátem se sídlem advokátní kanceláře Kopečná 940/14, Brno, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2015, č. j. MPSV-2015/256199-921, sp. zn. SZ/2335/2015/9S-JMK,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR č. j. MPSV-2015/256199-921, sp. zn. SZ/2335/2015/9S-JMK **se z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.
- III. Odměna advokáta Mgr. Jiřího Crhy, advokáta se sídlem advokátní kanceláře Kopečná 940/14, Brno, ve výši 6.292 Kč bude zaplacena uvedenému advokátovi z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou žalobce napadal rozhodnutí označené v záhlaví tohoto rozsudku a domáhal se jeho zrušení.

Poté, kdy byl žalobci ustanoven zástupce z řad advokátů, žalobu doplnil následovně:

Uvedl, že napadá výrok rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2015, kdy tento orgán dle ust. § 77 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších

předpisů, zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně ze dne 15. 10. 2015, č. j. 16020/2015/KUR, kterým nebyla žalobci přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje a rozhodnutí Úřadu práce – krajské pobočky v Brně potvrdila, tzn., že žalobce napadá rozhodnutí, kterým mu nebyla přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje – zaplacení správního poplatku vystaveného Městským úřadem Kuřim ve výši 400 Kč.

Žalobce požaduje přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje – zaplacení správního poplatku vystaveného MěÚ Kuřim, finančním odborem. Jak uvedl žalobce v popisu životní situace a účelu mimořádné okamžité pomoci, dávku žádá na úhradu správního poplatku ve výši 400 Kč. Žalovaný uvedl, že žalobce nelze považovat za osobu v hmotné nouzi pro účely požadované dávky, poplatek za podanou žádost v souvislosti s řízením o dopravní pokutě, a dalších nákladů pro účely mimořádné okamžité pomoci uznat, neboť se nejedná o nezbytný jednorázový výdaj, nejedná se o poplatek spojený s vystavením osobních dokladů či duplikátů listin, které jsou z hlediska fungování člověka ve společnosti nezbytné. K tomu žalobce uvedl, že když žalovaný uvedl, že žalobce nelze považovat za osobu v hmotné nouzi pro účely požadované dávky, tak osoba buď je, nebo není v hmotné nouzi. Domnívá se, že je irelevantní, zda jde o správní poplatek za vystavení občanského průkazu či jiný poplatek vyžadovaný zákonem. Předmětem požadované dávky je žádost o zaplacení správního poplatku, který je vyžadován státem k zákonem deklarovaných práv žalobce, tedy práv, na něž má žalobce nárok a neměla by mu být z finančních důvodů odepřena.

Podle odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (platné k 31. 12. 2015) výše uvedeného ustanovení může být osoba považována za osobu v hmotné nouzi, když nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky:

- a) k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázané ztrátě osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu.

Žalobce poukazuje na to, že právní úprava říká *zejména* a považuje tento výčet za demonstrativní. Vzhledem k tomu, že okamžitá pomoc v hmotné nouzi je sociální dávkou pro lidi, kteří se ocitají v neřešitelné finanční situaci. Dle názoru žalobce správní orgán nepostupoval v souladu s platnou právní úpravou, ust. § 2 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, správní orgán rozhodl v rozporu s právními předpisy, správně nevyhodnotil předložené důkazy, a soudu proto navrhol, aby mu po zvážení všech okolností byla dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje – zaplacení správního poplatku vystaveného MěÚ Kuřim ve výši 400 Kč přiznána.

Navrhoval proto, aby rozhodnutí žalovaného vydané dne 18. 12. 2015 bylo zrušeno a věc žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že napadeným rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Brně (dále jen „Úřad práce“) nebyla účastníku řízení přiznána

dávka mimořádné okamžité pomoci a úhradu nezbytného jednorázového výdaje – na úhradu správního poplatku podle ust. § 2 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPHN“) s odůvodněním, že účastník řízení k žádosti doložil výzvu k zaplacení správního poplatku vystavený Městským úřadem Kuřim, poplatek měl účastník uhradit v souvislosti se žádostí o posečkání podle ust. § 156 daňového úřadu, tato žádost o posečkání se týká dopravní pokuty a nákladů řízení uložených rozhodnutím odboru dopravy MěÚ Kuřim. Účastníka řízení nelze považovat za osobu v hmotné nouzi pro účely požadované dávky, poplatek za podanou žádost v souvislosti s řízením o dopravní pokutě a dalších nákladů nelze pro účely mimořádné okamžité pomoci uznat, neboť se nejedná o nezbytný jednorázový výdaj, nejedná se o poplatek spojený s vystavením osobních dokladů či duplikátů listin, které jsou z hlediska fungování člověka ve společnosti nezbytné. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas odvolání.

Vzhledem k tomu, že odvolání neobsahovalo všechny údaje uvedené v ust. § 82 správní řád, žalovaný výzvou ze dne 23. 11. 2015 vyzval odvolatele k doplnění odvolání o náležitosti, v jakém rozsahu rozhodnutí napadá, v čem spatřuje rozpor s právními předpisy a dále v čem spatřuje nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo. K doplnění odvolání byla odvolateli stanovena lhůta 8 dnů od doručení výzvy. Součástí výzvy bylo poučení, že pokud odvolání ve stanovené lhůtě nedoplní, bude odvolání projednáno v souladu s ust. § 82 odst. 2 správního řádu ve smyslu ust. § 89 odst. 2 správního řádu s tím, že žalovaný bude mít za to, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí. Odvolatel výzvu osobně převzal 7. 12. 2015, odvolání o požadované náležitosti ve stanovené lhůtě nedoplnil.

Žalovaný obdržel dne 15. 12. 2015 žádost žalobce o prodloužení lhůty stanovené ve výzvě, a to ze zdravotních důvodů. K žádosti přiložil lékařskou zprávu ze dne 1. 10. 2015 vydanou praktickým lékařem MUDr. Lukášem Pospíšilem, dle které je jeho zdravotní stav nadále oslaben, není plně kompenzován v péči odborné ambulance a neumožňuje úřední jednání a podobnou činnost. Je doporučeno domácí léčení, při nedodržení riziko zhoršení zdravotního stavu. Předmětné potvrzení platí do stabilizace zdravotního stavu (dle odborné ambulance), výhledově do konce prosince 2015. Žalovaný rozhodl žádosti odvolatele nevyhovět, neboť mu byla k doplnění odvolání poskytnuta dostatečná lhůta, doplnění odvolání nebylo vázáno na jeho osobní přítomnost (byl vyzván k zaslání doplnění), mohl tak učinit písemnou formou, případně k provedení úkonů zmocnit plnou mocí jinou osobu. Žalovaný měl za nadbytečné odvolatele znovu písemně vyzývat a prodlužovat mu stanovenou lhůtu. Žalovaný má za to, že pokud byl odvolatel s ohledem na svůj zdravotní stav schopen napsat písemnou žádost o prodloužení lhůty, lze mít za to, že byl i schopen písemně doplnit náležitosti odvolání. Odvolatel navíc svou žádost o prodloužení lhůty doložil dne 15. 12. 2015 správnímu orgánu osobně, jeho zdravotní stav tedy zřejmě úřední jednání nevyklučuje. Další prodloužením lhůty stanovené odvolateli by se tak pouze předmětné správní řízení nadměrně prodlužovalo.

Žalovaný se rozhodl předmětným odvoláním zabývat, přestože sice neobsahovalo všechny náležitosti, nejednalo se však o podstatné vady, které by bránily v pokračování odvolacího řízení. Podle ust. § 82 odst. 2 správního řádu platí, že není-li v odvolání uvedeno, v jakém rozsahu odvolatel rozhodnutí napadá, má se za to, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí. Pokud není v odvolání uvedeno, v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, platí podle ust. § 89 odst. 2

správního řádu, že odvolací správní orgán přezkoumává vždy soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy.

Žalovaný uvedl, že přezkoumal soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy a v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

Z podnětu odvolání byla přezkoumána spisová dokumentace, ze které bylo zjištěno, že odvolatel dne 7. 10. 2015 uplatnil u Úřadu práce žádost o dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje. V popisu životní situace a účelu použití mimořádné okamžité pomoci uvedl, že dávku žádá na úhradu správního poplatku. Předpokládaná výše jednorázového výdaje byla odvolatelem stanovena ve výši 400 Kč.

K žádosti odvolatel doložil Výzvu k zaplacení správního poplatku vystavenou dne 24. 6. 2015 MěÚ Kuřim, odborem finančním. Výzvou byl odvolatel vyzván k úhradě správního poplatku ve výši 400 Kč podle části I., položky 1, odst. 1, písm. d) sazebníku správních poplatků, přílohy zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení výzvy. Dle odůvodnění výzvy byl odvolatel k uhrazení správního poplatku vyzván, neboť správní poplatek neuhradil společně se žádostí o posečkání podle ust. § 156 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, která byla MěÚ Kuřim doručena dne 4. 5. 2015. Žádost o posečkání se týká dopravní pokuty a nákladů řízení uložených rozhodnutím MěÚ Kuřim, odboru dopravy, vydaným dne 3. 7. 2014.

Podle ust. § 36 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi se pro účely poskytování mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené v ust. § 2 odst. 5 písm. a) uvedeného zákona tato osoba posuzuje bez společně posuzovaných osob. Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem v případě podání žádosti o dávku, je podle ust. § 10 odst. 2 písm. b) ZPHN u jednorázové dávky období aktuálního kalendářního měsíce. Aktuálním měsícem se podle ust. § 10 odst. 1 ZPHN rozumí v případě podání žádosti o dávku kalendářní měsíc, ve kterém byla podána žádost o dávku. Odvolatel v měsíci říjnu neměl žádný příjem.

Podle ust. § 36 odst. 1 písm. b) ZPHN má nárok na mimořádnou okamžitou pomoc osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5 ZPHN, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi. Podle ust. § 2 odst. 5 písm. a) ZPHN může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat za osobu v hmotné nouzi též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázané ztrátě osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu. Jedná se o příkladný výčet situací a je na správní úvaze Úřadu práce, zda uzná i jinou potřebu úhrady jednorázového výdaje. Dávka mimořádné okamžité pomoci je dávkou fakultativní, nenárokovou.

Žalovaný konstatoval, že požadavek odvolatele uvedený v žádosti o dávku mimořádné okamžité pomoci je zcela v rozporu se ZPHN, neboť tento zákon primárně upravuje poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi. Úhrada správního poplatku spojeného se žádostí o posečkání ve věci dopravní pokuty a nákladů řízení nelze podřadit pod situace, kterými se rozumí zajištění

základních životních podmínek osoby. Proto pro účely této konkrétní žádosti odvolatele nelze považovat za osobu v hmotné nouzi.

Úřad práce v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že dávka mimořádné okamžité pomoci podle ust. § 2 odst. 5 písm. a) ZPHN se týká správních poplatků spojených s vystavením osobních dokladů či duplikátů listin, které jsou z hlediska fungování člověka ve společnosti nezbytné. Poplatek za podanou žádost v souvislosti s řízením o dopravní pokutě a dalších nákladů nelze pro účely dávky uznat, neboť se nejedná o nezbytný jednorázový výdaj. Žalovaný dále uvedl, že poplatek uvedený v žádosti nelze považovat na nezbytný, neboť se netýká situace, v níž by odvolatel byl nucen poplatek uhradit. Odvolatel si žádost o posečkání nebyl povinen podat, a pokud tak učinil, jedná se pouze o jeho vlastní rozhodnutí a je povinen nést i výdaje, které se k této situaci váží.

Úřad práce rozhodl o nepřiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje se znalostí všech aspektů individuálního případu odvolatele v souladu s právní úpravou. Žalovaný má za to, že správní orgán I. stupně nevybočil z mezí a hledisek stanovených zákonem a žalovaný na jeho postupu neshledal nedostatky, proto rozhodl napadené rozhodnutí potvrdit. Skutečnosti uvedené v odvolání nelze vzhledem k výše uvedenému zohlednit.

Skutečnost, že účastník řízení není osobou v hmotné nouzi, je v rozhodnutí žalovaného uvedena, svoji roli sehrává i důvod podané žádosti (dávka je poskytnuta - účastník řízení je považován za osobu v hmotné nouzi, dávka není přiznána - účastník řízení není považován za osobu v hmotné nouzi). Žádost o posečkání ve věci dopravní pokuty a nákladů řízení nelze dle názoru žalovaného podřadit pod situace, kterými se rozumí zajištění základních životních podmínek osoby.

Poplatek uvedený v žádosti nelze považovat na nezbytný, neboť se netýká situace, v níž by odvolatel byl nucen poplatek uhradit. Odvolatel si žádost o posečkání nebyl povinen podat, a pokud tak učinil, jedná se pouze o jeho vlastní rozhodnutí a je povinen nést výdaje, které se k této situaci váží.

Na základě výše uvedených skutečností je žalovaný přesvědčen, že byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro soulad úkonů s požadavky uvedenými v právních předpisech, a že rozhodl v souladu se zákony a věcně správně a navrhol proto žalobu zamítnout jako nedůvodnou.

Na vyjádření žalovaného žalobce reagoval replikou, v níž uvedl, že ze zákona je zřejmé, že osoba v hmotné nouzi buď je nebo není, a pak je třeba vycházet z toho, že osoba, která se nachází v hmotné nouzi je oprávněna pro všechny dávky a není možné tvrdit, že osoba v hmotné nouzi pro některé tyto dávky je a pro některé není.

Ze správního spisu prvostupňového orgánu a žalovaného vyplývají následující skutečnosti relevantní pro posouzení věci. Ve spise se nachází žádost o mimořádnou okamžitou pomoc ze 7. 10. 2015, téhož dne doručena Úřadu práce, kdy žalobce žádá v žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc zaplacení nezbytného jednorázového poplatku, a to správního poplatku ve výši 400 Kč a přiložil Výzvu k zaplacení správního poplatku z 24. 6. 2015, v níž MěÚ Kuřim, odbor finanční jako správce daně podle ust. § 161 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů vyzývá žalobce dle ust. § 5

odst. 2 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, poplatníka Jiřího Šoltyse, aby uhradil do 15 dnů ode dne, který následuje po doručení této výzvy, správní poplatek ve výši 400 Kč podle části I., položky 1, odst. 1, písm. d) sazebníku správních poplatků, přílohy zákona o správních poplatcích správní poplatek ve výši 400 Kč. V odůvodnění této Výzvy uvedeno, že k uhrazení tohoto správního poplatku je vyzýván, neboť správní poplatek neuhradil společně se žádostí o posečkání podle ust. § 156 daňového řádu, která byla doručena MěÚ Kuřim dne 4. 5. 2015 a následně doplněna 8. 6. 2015 na základě zaslané výzvy k odstranění vad podání ze dne 19. 5. 2015. Žádost o posečkání se týká dopravní pokuty a nákladů řízení uložených rozhodnutím MěÚ Kuřim, odbor dopravy, vydaný dne 3. 7. 2014.

Dne 15. 10. 2015 pod č. j. 16021/2015/KUR vydal Úřad práce ČR – krajská pobočka v Brně, kontaktní pracoviště Brno-venkov (Kuřim) rozhodnutí, kdy rozhodl o žádosti žalobce nepřiznat dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí mimo jiné uvedeno, že podle ust. § 36 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi (dále „ZPHN“) má nárok na mimořádnou okamžitou pomoc osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5 ZPHN, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.

Podle § 2 odst. 5 písm. a) ZPHN může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat za osobu v hmotné nouzi též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázání ztráty osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu. Jedná se pouze o příkladný výčet situací, na něž lze mimořádnou okamžitou pomoc uplatnit, přičemž zůstává zákonem zcela ponecháno na úvaze příslušného správního orgánu pomoci v hmotné nouzi, zda v rámci správního uvážení uzná žádající osobu za osobu v hmotné nouzi a zejména, zda danou situaci vyhodnotí jako odvodněnou či neodvodněnou pro přiznání dávky.

Uvedeno dále, že žalobce požádal o přiznání uvedené částky na úhradu správního poplatku ve výši 400 Kč. K žádosti doložil „Výzva k zaplacení správního poplatku“ vystavené MěÚ Kuřim dne 24. 6. 2015. Z jeho obsahu vyplývá, že žadatel je vyzýván k úhradě správního poplatku, který měl uhradit v souvislosti s žádostí o posečkání podle ust. § 156 daňového řádu. Žádost o posečkání se týká dopravní pokuty a nákladů řízení uložených rozhodnutím MěÚ Kuřim, odborem dopravy, vydaným pod č. j. MK/10442/14/OD. Správní poplatek ve výši 400 Kč má být uhrazen do 15 dnů od převzetí zásilky. Mimořádná okamžitá pomoc na úhradu jednorázového výdaje, jak bylo výše uvedeno, není určena k úhradě správních poplatků. Správní poplatek citovaný ZPHN se týká poplatků spojených s vystavením osobních dokladů či duplikátů listin, které jsou z hlediska fungování člověka ve společnosti nezbytné. Poplatek za podanou žádost v souvislosti s řízením o dopravní pokutě a dalších nákladů nelze pro účely mimořádné okamžité pomoci uznat, neboť se nejedná o nezbytný jednorázový výdaj. Vzhledem k tomu, že pana Jiřího Šoltyse jako žadatele o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje nelze považovat pro účely přiznání výše uvedené dávky za osobu v hmotné nouzi, bylo rozhodnuto, jak výše uvedeno.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce v zákonem stanovené lhůtě odvolání. Žalovaný pak dne 18. 12. 2015 vydal rozhodnutí, kdy rozhodl tak, že odvolání žalobce proti Úřadu práce se zamítá a toto rozhodnutí se potvrzuje.

V odůvodnění pak citováno zejména ust. § 36 odst. 1 písm. b) a § 2 odst. 4 a 5 a § 2 odst. 5 písm. a) ZPHN.

Dále uvedeno, že žalovaný v odůvodnění konstatuje, že požadavek odvolatele uvedený v žádosti o dávku mimořádné okamžité pomoci je zcela v rozporu se ZPHN, neboť tento zákon primárně upravuje poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi. Úhrada správního poplatku spojeného se žádostí o posečkání ve věci dopravní pokuty a nákladů řízení nelze podřadit pod situace, kterými se rozumí zajištění základních životních podmínek osoby. Proto pro účely této konkrétní žádosti odvolatele nelze považovat žalobce za osobu v hmotné nouzi. Uvedeno, že Úřad práce rozhodl o nepřiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje se znalostí všech aspektů individuálního případu odvolatele v souladu s právní úpravou. MPSV má za to, že správní orgán I. stupně nevybočil z mezí a hledisek stanovených zákonem a MPSV na jeho postupu neshledalo nedostatky, proto rozhodlo napadené rozhodnutí potvrdit.

Krajský soud ve věci nařídil pak jednání na den 11. 10. 2017. U tohoto soudního jednání žalobce k věci uvedl, že ze strany MěÚ Kuřim je na žalobce vyvíjen značný nátlak, a to v tom směru, že mnohokrát byl obviněn z přestupkových jednání, kterých se vůbec nedopustil. Když podal proti rozhodnutí odvolání, odvolací orgán v podstatě vždy rozhodl tak, že odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Proto žalobce vždy podával mimořádný opravný prostředek na ministerstvo a žádal správní orgán, aby posečkal s vymáháním pokuty uložené žalobci v přestupkovém řízení do doby, než bude mimořádný opravný prostředek vyřízen ministerstvem, tedy než bude postaveno na jisto, zda se žalobce přestupku dopustil, či nikoliv. Myslí si, že některá rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil už i odvolací orgán. Poté, kdy nabyl platnosti zákon o správních poplatcích, žádal žalobce také městský úřad o posečkání se zaplacením pokuty uložené v přestupkovém řízení. Po nabytí účinnosti příslušného zákona o správních poplatcích žalobci sice bylo vyhověno, ale vyhovění bylo vázáno na výzvu k zaplacení správního poplatku ve výši 400 Kč. S tímto žalobce zásadně nesouhlasí, protože v případě nezaplacení takového poplatku, by se nemohl domoci svého práva v přestupkovém řízení. Pokud je podána žaloba k soudu a žalobce nemá finanční prostředky, může si požádat o osvobození od soudních poplatků, soud o tom rozhodne a žalobce si může požádat i o ustanovení advokáta, kterého v takovém případě hradí stát. U soudu je tedy jiná situace, než v řízení před správními orgány. Pokud v rozhodnutí žalovaného je uváděno, že ze zákona o pomoci v hmotné nouzi vyplývá, že na situaci žalobce, tedy na zaplacení správního poplatku, se zákon o pomoci v hmotné nouzi nevztahuje, s tím také nemůže souhlasit, neboť v příslušném ustanovení tohoto zákona je uvedeno, že zákon o pomoci v hmotné nouzi se použije k úhradě nezbytného jednorázového výdaje spojeného zejména ..., není tedy taxativně uvedeno, na jakou přesně situaci se vztahuje. Trvá na tom, že zákon se vztahuje i na situace týkající se zaplacení správního poplatku, ke kterému byl vyzván. Vzhledem ke své finanční situaci na zaplacení správního poplatku 400 Kč žalobce nemá, v případě, že by mu nebyl tento jednorázový výdaj přiznán, nemohl by se domoci svého práva.

Zdůraznil, že pokud by nezaplatil částku 400 Kč za správní poplatek, nastala by situace, kdy správní orgán by neposečkal s vyřízením věci v důsledku podaného mimořádného opravného prostředku, rozhodnutí správního orgánu, které je vykonatelné, by pro žalobce znamenalo, že by musel např. za přestupek, kterého se ale nedopustil, zaplatit třeba částku 3.000 Kč a počkat, až bude přestupkové jednání definitivně vyřízeno a o pokutě za přestupek tedy bude definitivně rozhodnuto. Pokud by však zaplatil např. zmiňované 3.000 Kč za přestupek, o němž tvrdí, že se ho nedopustil, fakticky by zaplacením uvedené pokuty přiznal svou vinu a navíc by to žalobce i jeho syna finančně ohrozilo, neboť na živobytí na celý měsíc mají dohromady pro dva lidi okolo 6.000 Kč měsíčně.

Posouzení věci krajským soudem.

Žaloba je důvodná.

Mezi stranami není nijak sporný skutkový stav, který byl zjištěn správními orgány a zachycen ve správním spise, a který soud pouze drobně doplnil v nařízeném soudním jednání.

Krajský soud v dané věci považuje za důležité uvést, že samotné prvostupňové rozhodnutí, které trpí vadami, které lze kvalifikovat jako nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Žalovaný však nejenže prvostupňové rozhodnutí nezrušil, ale ani nezhojil v napadeném rozhodnutí vady odůvodnění, přičemž navíc sám zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů, k čemuž krajský soud uvádí následující argumentaci:

Předmětné vady spočívají zejména v tom, že správní orgány ve věci neprovedly dostatečný výklad § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle něhož *„za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázání ztráty osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků a v případě nezbytné potřeby i úhradou noclehu“*. Podle ust. § 36 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi platí, že *„Nárok na mimořádnou okamžitou pomoc má osoba uvedená v § 2 odst. b) osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi“*.

Citované ustanovení upravuje demonstrativní výčet situací a zahrnuje i některé druhy správních poplatků, na něž je možné získat dávku mimořádné okamžité pomoci. Otázkou interpretace tohoto ustanovení je, zda je v souladu s jeho smyslem a účelem (v kontextu celého systému dávek pomoci v hmotné nouzi) možné kvalifikovat pod jeho rozsah situaci žalobce, kdy je vyzýván MěÚ Kuřim k zaplacení správního poplatku ve výši 400 Kč podle zákona o správních poplatcích, a to v souvislosti s žádostí o posečkání zaplacení dopravní pokuty a nákladů řízení uložených rozhodnutím MěÚ Kuřim, odbor dopravy za přestupkové jednání žalobce.

Žalovaný měl za to, že zákon o pomoci v hmotné nouzi z hlediska svého ratio legis se na tuto situaci nevztahuje, tedy ji nepokrývá.

Pokud však správní orgán I. stupně i žalovaný měli tento názor, jak vyplývá z jejich rozhodnutí, jejich povinností bylo ustanovení § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi v odůvodnění rozhodnutí řádně vyložit a vypořádat se s ním tak, aby jeho rozhodnutí odpovídalo ust. § 68 odst. 2 správního řádu, z něhož vyplývá, co musí vyplývat, a jaké skutečnosti musí být uvedeny v odůvodnění rozhodnutí správního orgánu.

To se však zatím v této věci nestalo, neboť jak soud již uvedl výše, z odůvodnění rozhodnutí jak správního orgánu I. stupně, tak žalovaného vyplývá pouze ta skutečnost, že dle jejich názoru se na tuto situaci nevztahuje ust. § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, není však uvedeno ničeho o tom, proč tomu tak dle názoru správních orgánů je.

Proto soud rozhodnutí žalovaného zrušil, věc vrací tomuto orgánu k dalšímu řízení a zavazuje ho právním názorem, dle něhož v novém rozhodnutí, pokud se setrvá žalovaný na stejném stanovisku jako v nyní přezkoumávaném rozhodnutí, bude se muset v odůvodnění svého rozhodnutí řádně a srozumitelně vypořádat ve svých úvahách s tím, proč dle jeho názoru v tomto případě žalobce nemá nárok na mimořádnou okamžitou pomoc.

Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s.

Úspěšný žalobce náklady řízení nežádal.

Dle § 35 odst. 8 s.ř.s. byl žalobci ustanoven advokát k jeho zastupování, k ochraně jeho zájmů a tomu dle uvedeného zákonného ustanovení náleží odměna za 4 úkony právní pomoci 1.000 Kč, 4x režijní paušál po 300 Kč, vše zvýšeno o 21% DPH, a to dle vyhl. č. 177/1996 Sb.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 11. října 2017

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně